

Rekomendacja nr 59/2023

z dnia 31 maja 2023 r.

Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji w sprawie zasadności zakwalifikowania świadczenia opieki zdrowotnej „Pediatria Pomoc Doraźna” jako świadczenia gwarantowanego

Prezes Agencji rekomenduje zakwalifikowanie świadczenia opieki zdrowotnej: „Pediatria Pomoc Doraźna” w trybie 24-godzinny przez wszystkie dni tygodnia, jako świadczenia gwarantowanego z zakresu leczenia szpitalnego.

Uzasadnienie rekomendacji

Świadczenie „Pediatria pomoc doraźna” (PPD), obejmujące procedury medyczne i świadczenia dostępne w obowiązujących wykazach świadczeń gwarantowanych: porady i konsultacje lekarskie, opiekę pielęgniarską, badania diagnostyczne, wybrane procedury interwencyjne, a także w przypadkach wymagających hospitalizacji lub interwencji specjalistycznej – transport do innego szpitala, w którym funkcjonują oddziały: pediatryczny lub dziecięcy specjalistyczny, realizujące świadczenia w trybie hospitalizacji w ramach umowy z NFZ, jest rozwiązaniem alternatywnym do realizacji świadczeń w oddziale pediatrycznym dla szpitali, w których istnieje ryzyko zamknięcia oddziału pediatrycznego. Komórką organizacyjną właściwą do realizacji PPD jest Izba Przyjęć (IP) lub Szpitalny Oddział Ratunkowy (SOR), zapewniającą co najmniej dwa łóżka pediatrycznej pomocy doraźnej z wyodrębnioną całodobową opieką pielęgniarską i lekarza pediatry we wszystkie dni tygodnia. Propozycja nowego zakresu świadczeń doraźnych udzielanych na rzecz dzieci wynika między innymi z rosnących problemów z zabezpieczeniem kadrowym niezbędnym do realizacji przedmiotowych świadczeń w ramach oddziałów pediatrycznych, w szczególności lekarzy specjalistów z dziedziny pediatrii.

Analiza danych sprawozdawczo-rozliczeniowych NFZ za 2022 r. wykazała, że w 7 Oddziałach Wojewódzkich (OW) NFZ zamknięto lub zawieszono 13 oddziałów pediatrycznych w szpitalach powiatowych. W oparciu o dane z analizowanego okresu oszacowano również liczbę oddziałów pediatrycznych potencjalnie zagrożonych zamknięciem w szpitalach powiatowych w Polsce: w przypadku przyjęcia kryterium liczby hospitalizacji na poziomie poniżej 500 na rok byłoby to 31 oddziałów pediatrycznych, a dla kryterium obłożenia łóżek poniżej 30% – 19 oddziałów. Podkreślenia wymaga, że oba ww. kryteria w 2022 r. spełniało 11 oddziałów pediatrycznych ze szpitali powiatowych. Warto dodać, że na koniec 2022 r. w Polsce,

w szpitalach powiatowych, funkcjonowały łącznie 184 oddziały pediatryczne: 181 w szpitalach I stopnia podstawowego szpitalnego zabezpieczenia świadczeń opieki zdrowotnej (PSZ) oraz 3 w szpitalach nienależących do PSZ.

Konsultanci Krajowi z dziedzin: pediatrii, pielęgniarstwa pediatrycznego oraz przedstawiciele 14 OW NFZ odnieśli się pozytywnie do postulowanego zakresu świadczeń PPD. W swoich opiniach wskazywali jednakże na zasadność wprowadzenia zmian m.in. w odniesieniu do wykonywanych badań diagnostycznych i procedur medycznych, liczby łóżek, wyposażenia w sprzęt i aparaturę medyczną czy kwalifikacji personelu. Uwzględniając otrzymane od ekspertów klinicznych oraz dyrektorów OW NFZ uwagi i sugestie dotyczące postulowanych warunków realizacji oraz zakresu świadczeń udzielanych w ramach PPD, w porozumieniu z Konsultantem Krajowym w dziedzinie pediatrii doszczegółowiono propozycję nowych warunków realizacji oraz zakresu świadczeń PPD, która została przedstawiona w raporcie analitycznym.

Prezes NFZ w swojej opinii wskazał, że nie jest możliwe oszacowanie skutków finansowych dla systemu ochrony zdrowia w sytuacji zakwalifikowania wnioskowanego zakresu świadczeń „Pediatrycznej Pomocy Doraźnej” jako świadczenia gwarantowanego.

W ujęciu pojedynczego świadczeniodawcy przystępującego do realizacji świadczeń w ramach „Pediatrycznej Pomocy Doraźnej” objęcie finansowaniem ocenianego świadczenia będzie wiązało się z dodatkowym obciążeniem budżetu płatnika publicznego. Całkowite wydatki płatnika publicznego w przedmiotowym zakresie w skali kraju uzależnione będą od liczby świadczeniodawców, którzy przystąpią do realizacji świadczeń w ramach PPD. Roczny koszt funkcjonowania Pediatrycznej Pomocy Doraźnej u jednego świadczeniodawcy szacuje się na około: 2,16 mln zł w wariantcie I, oraz 2,18 mln zł w wariantcie II.

Jednocześnie należy mieć na względzie, że wydatki na leczenie pacjentów dotychczas hospitalizowanych co najmniej 2 dni w przekształcanym oddziale, którzy zostaną przekazani do oddziału pediatrycznego w innym szpitalu, będą nadal ponoszone przez Płatnika. Ich wartość szacuje się na 1,73 mln zł rocznie.

Do spodziewanych efektów wprowadzenia przedmiotowych świadczeń do wykazu świadczeń gwarantowanych, należą:

- Utrzymanie dostępności do świadczeń pediatrycznych oraz procedur interwencyjnych w miejscu, w którym funkcjonował wcześniej oddział pediatryczny, z jednoczesnym wykorzystaniem kwalifikacji i kompetencji personelu medycznego dotychczas zatrudnionego u danego świadczeniodawcy.
- Zapewnienie opieki pediatrycznej w stanach nagłych, poprzez zapewnienie całodobowego dostępu do specjalistycznych świadczeń udzielanych przez lekarza pediatrę lub lekarza medycyny rodzinnej, dodatkowo względem POZ i NiŚOZ (która nie zawsze zapewnia dostęp do ww. specjalistów).
- Skrócenie czasu oczekiwania na uzyskanie świadczeń pomocy doraźnej dla dzieci.
- Wypracowanie mechanizmu pozwalającego na szybkie reagowanie w przypadku braku lekarzy pediatrów na danym obszarze.
- Możliwość wykonania na rzecz dzieci wielu procedur diagnostyczno-terapeutycznych bez konieczności hospitalizacji w oddziale szpitalnym, co przyczynia się m.in. do zmniejszenia ekspozycji pacjentów pediatrycznych na patogeny szpitalne.

Zagrożenia, które mogą pojawić się przy wprowadzeniu wnioskowanego świadczenia, to:

- Potencjalne ryzyko, że pacjenci mogą być kierowani do PPD w godzinach udzielania świadczeń przez lekarza POZ, co w konsekwencji będzie prowadziło do problemów kompetencyjnych pomiędzy PPD a POZ.
- Pokrywanie się w znacznej części wykazu świadczeń udzielanych w PPD ze świadczeniami SOR i IP oraz NiŚOZ, co przekłada się na konieczność przygotowania kryteriów walidacji i weryfikacji uniemożliwiających jednoczesne sprawozdanie świadczenia w ramach PPD oraz IP czy SOR.
- Przyjmowanie dzieci wyłącznie w trybie nagłym przy wymaganych min. 2 łózkach pediatrycznych może spowodować ograniczenie dostępu do procedur interwencyjnych, wymagających krótkiej hospitalizacji, związanych m.in. z podaniem wlewów dożylnych z uwagi na ograniczenie liczby łóżek.
- Potencjalne ryzyko niewystarczającej liczby lekarzy pediatrów i lekarzy medycyny rodzinnej do zapewnienia w trybie całodobowym świadczeń na rzecz dzieci w ramach PPD w części podmiotów leczniczych.
- Konieczność zorganizowania i dostosowania do udzielania świadczeń dodatkowych pomieszczeń (dostosowanych do potrzeb dzieci) w ramach funkcjonujących Izb Przyjęć.
- Konieczność zapewnienia transportu oraz nawiązania współpracy z innym szpitalem, w którym funkcjonują oddziały: pediatryczny lub dziecięcy specjalistyczny, realizujące świadczenia w trybie hospitalizacji w ramach umowy z NFZ.
- Rosnące koszty realizacji świadczeń i ich nieopłacalność. Należy dążyć do optymalizacji kosztów organizacji opieki doraźnej, gdzie głównym składnikiem kosztowym będą koszty gotowości personelu, a także do optymalnego przystosowania infrastruktury i wyposażenia w sprzęt i aparaturę medyczną w przypadku powiązania organizacyjnego PPD z IP.

Podsumowując, PPD powinna stanowić alternatywę w przypadku podjęcia decyzji o zamknięciu oddziału pediatrycznego w danym podmiocie szpitalnym, która byłaby poprzedzona szczegółową analizą zapotrzebowania na świadczenia opieki zdrowotnej na rzecz dzieci oraz indywidualną oceną możliwości danego podmiotu leczniczego w zakresie potencjału wykonawczego (m.in. dostępności personelu medycznego). Proponuje się, żeby decyzje o zawarciu umowy na realizację PPD były podejmowane w oparciu o wniosek dyrektora szpitala powiatowego, w porozumieniu z dyrektorem właściwego OW NFZ, wojewodą oraz konsultantem wojewódzkim w dziedzinie pediatrii, na podstawie oszacowania zapotrzebowania na realizację świadczeń w województwie uzgodnionego między Konsultantem Wojewódzkim w dziedzinie pediatrii, Wojewodą i Dyrektorem OW NFZ.

Ze względu na występowanie sezonowości przyjęć w oddziałach pediatrycznych w ciągu roku, do rozważenia pozostaje szczegółowe przeanalizowanie świadczeń pediatrycznych realizowanych w tych oddziałach na podstawowym poziomie w szpitalach powiatowych i gminnych. Równocześnie należy rozważyć alternatywne sposoby finansowania, np. za pomocą ryczałtu.

Ponadto sugeruje się rozważenie uwagi Rady Przejrzystości, dotyczącej zasadności przygotowania przez Konsultantów Krajowych ścieżek klinicznych dla Zespołu PPD.

Przedmiot wniosku

Zlecenie Ministra Zdrowia dotyczy oceny zasadności zakwalifikowania świadczenia opieki zdrowotnej: „Pediatria Pomoc Doraźna” jako świadczenia gwarantowanego z zakresu leczenia szpitalnego, na podstawie art. 31 c ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 2561 z późn. zm.).

Problem zdrowotny

Najczęstsze schorzenia (rozpoznanie wg ICD10) leczone w podstawowych oddziałach pediatrycznych ([wg danych sprawozdawczo-rozliczeniowych NFZ za 2022 r., dotyczących podmiotów szpitalnych gminnych i powiatowych, ujętych w PSZ I stopnia oraz szpitalach spoza PSZ w skali kraju] to przede wszystkim:

- A08.0 Nieżyt jelitowy wywołany przez rotawirusy (11 715 pacjentów);
- J18.8 Zapalenie płuc wywołane przez niezidentyfikowany czynnik zakaźny (11 499 pacjentów);
- A09 Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o przypuszczalnie zakaźnej etiologii (10 590 pacjentów);
- B34.9 Zakażenia wirusowe, nie określone (7 448 pacjentów);
- K52.9 Niezakaźne zapalenie żołądkowo-jelitowe i jelita grubego, nie określone (4 412 pacjentów);
- J20 Ostre zapalenie oskrzeli (3 961 pacjentów).

W izbach przyjęć (IP), szpitalnym oddziale ratunkowym (SOR) oraz nocnej i świątecznej opiece zdrowotnej (NiŚOZ), świadczenia zdrowotne na rzecz dzieci udzielano w trybie ambulatoryjnym najczęściej z powodu:

- w SOR i IP:
  - S93.4 Skręcenie i naderwanie stawu skokowego (SOR 39 253 pacjentów; IP 14 470 pacjentów);
  - S00.0 Powierzchnowy uraz owłosionej skóry głowy (SOR 33 532 pacjentów; IP 7 372 pacjentów);
  - R10.4 Inny i nieokreślony ból brzucha (SOR 33 118 pacjentów; IP 8 998 pacjentów);
  - S60.0 Stłuczenie palca (palców) ręki bez uszkodzenia paznokcia (SOR 29 204 pacjentów; IP 12 376 pacjentów);
  - S52.5 Złamanie nasady dalszej kości promieniowej (SOR 22 380 pacjentów; IP 7 893 pacjentów);
- w NiŚOZ:
  - J00 Ostre zapalenie nosa i gardła [przeziębienie] (192 890 pacjentów);
  - J06 Ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim nieokreślonym (164 633 pacjentów);
  - J02 Ostre zapalenie gardła (90 904 pacjentów);
  - J04 Ostre zapalenie krtani i tchawicy (58 114 pacjentów);
  - R11 Nudności i wymioty (56 960 pacjentów).

Z analizy danych sprawozdawanych do NFZ wynika też sezonowość udzielania świadczeń na rzecz dzieci. Większa zgłaszalność do oddziałów pediatrycznych występuje w miesiącach: marzec–czerwiec oraz październik–grudzień. Ponadto struktura trybów przyjęć dzieci do tych oddziałów wskazuje na większą ich liczbę w trybie nagłym niż w trybie planowym.

Alternatywna technologia medyczna

Obecnie osoby do 18 r.ż. w przypadku nagłego pogorszenia stanu zdrowia, mają prawo do świadczeń gwarantowanych m.in.: w podstawowej opiece zdrowotnej (POZ) (w dni robocze w godzinach 8:00–18:00), w ramach NiŚOZ i ambulatoryjnej opieki ze wskazań nagłych (AON) (poza godzinami wskazanymi w POZ); w SOR, IP i w oddziale pediatrycznym (całodobowo we wszystkie dni tygodnia).

Należy zauważyć, że w warunkach wymaganych do realizacji świadczeń SOR, IP oraz NiŚOZ nie ma obowiązku zapewnienia w obsadzie lekarskiej specjalisty z dziedziny pediatrii, natomiast w odniesieniu do zapewnienia bazy łóżkowej (w tym dla dzieci), w SOR liczbę łóżek ustala kierownik, a w IP i NiŚOZ nie określono wymogu w tym zakresie.

Analiza Agencji w odniesieniu do szpitali powiatowych z oddziałami pediatrycznymi, przeprowadzona na podstawie danych NFZ, wykazała, że na koniec 2022 r. w Polsce funkcjonowały łącznie 184 oddziały pediatryczne (w tym 181 I stopnia PSZ), w których przeważały placówki posiadające w swojej strukturze IP 102 szpitali (54,5%), a SOR 85 szpitali (45,5%), 3 podmioty miały zarówno SOR jak i IP. Wykazano także, że w 7 Oddziałach Wojewódzkich (OW) NFZ zamknięto lub zawieszono 13 oddziałów pediatrycznych w szpitalach powiatowych.

Agencja przeprowadziła także oszacowania potencjalnej liczby oddziałów pediatrycznych zagrożonych zamknięciem dla dwóch różnych kryteriów wskazanych przez Konsultanta Krajowego w dziedzinie pediatrii, tj.: liczby hospitalizacji na poziomie poniżej 500 na rok, a także obłożenia łóżek poniżej 30%. Wykorzystując dane sprawozdawczo-rozliczeniowych NFZ za 2022 r. stwierdzono, iż ryzykiem zamknięcia obarczonych było w przypadku pierwszego kryterium 31 oddziałów pediatrycznych w szpitalach powiatowych [najwięcej (7 oddziałów) w Podlaskim OW NFZ], drugiego kryterium 19 oddziałów pediatrycznych [najwięcej (po 4 oddz. pediatryczne) w Mazowieckim, Dolnośląskim oraz Wielkopolskim OW NFZ]. Podkreślenia wymaga, że 11 szpitali powiatowych w 2022 r. miało jednocześnie < 30% obłożenia i < 500 hospitalizacji w oddz. pediatrycznych.

Opis wnioskowanego świadczenia

Zgodnie z treścią materiałów załączonych do zlecenia realizacja świadczeń w zakresie „Pediatryczna Pomoc Doraźna” (PPD), ma na celu zapewnienie podstawowej opieki diagnostyczno-zachowawczej, w tym podczas krótkotrwałej obserwacji, wykonywanej na rzecz dzieci w powiązaniu organizacyjnym względem Izby Przyjęć lub Szpitalnego Oddziału Ratunkowego, całotygodniowo w trybie 24-godzinnego ambulatorium, w podmiotach szpitalnych, w których nastąpi zamknięcie oddziału pediatrycznego.

Przesłankami do zawarcia umowy na realizację PPD, jest:

- zamknięcie oddziału pediatrycznego i związane z tym rozwiązanie umowy na realizację świadczeń z zakresów: pediatria-hospitalizacja lub pediatria-hospitalizacja planowa,;
- brak dostępności do podstawowych świadczeń pediatrycznych na danym obszarze administracyjnym województwa;
- realizacja przez podmiot leczniczy umowy z NFZ na świadczenia realizowane w IP lub SOR;
- zawieranie umów na realizację świadczeń PPD przez dyrektora właściwego OW NFZ na wniosek dyrektora szpitala – dotyczy szpitali powiatowych i gminnych.

W ramach wnioskowanego zakresu świadczeń gwarantowanych PPD zaproponowano:

- wykaz procedur medycznych (wg kodów ICD-9) wykonywanych w ramach ryczałtu,
- wykaz badań diagnostycznych i procedur interwencyjnych wykonywanych poza ryczałtem – organizacja pakietów obejmujących różne warianty o zróżnicowanej wycenie: pakiet podstawowe i pakiet rozszerzony.

Do zlecenia nie załączono Karty Świadczenia Opieki Zdrowotnej, natomiast przekazano dokumentację wyników prac zespołu roboczego (powołanego przez Prezesa NFZ) do opracowania założeń zmian wprowadzających realizację i finansowanie świadczeń pediatrycznych w trybie 24-godzinnego ambulatorium. Rekomendacja i załączone materiały analityczne, zgodnie z przedmiotem zlecenia Ministra Zdrowia, dotyczą trybu całodobowego, zakładającego zapewnienie opieki doraźnej na rzecz dzieci w trybie 24-godzinnym przez wszystkie dni tygodnia.

Ocena skuteczności (klinicznej oraz praktycznej) i bezpieczeństwa

Ocena ta polega na zebraniu danych o konsekwencjach zdrowotnych (skuteczność i bezpieczeństwo) wynikających z zastosowania nowej terapii w danym problemie zdrowotnym oraz innych terapii, które w danym momencie są finansowane ze środków publicznych i stanowią alternatywne leczenie dostępne w danym problemie zdrowotnym. Następnie ocena ta wymaga określenia wiarygodności zebranych danych oraz porównania wyników dotyczących skuteczności i bezpieczeństwa nowej terapii względem terapii już dostępnych w leczeniu danego problemu zdrowotnego.

Na podstawie powyższego ocena skuteczności i bezpieczeństwa pozwala na uzyskanie odpowiedzi na pytanie o wielkość efektu zdrowotnego (zarówno w zakresie skuteczności, jak i bezpieczeństwa), którego należy oczekiwać względem nowej terapii w porównaniu do innych rozważanych opcji terapeutycznych.

Proponowana forma organizacji opieki bazuje na świadczeniach i procedurach medycznych ujętych w obowiązujących wykazach świadczeń gwarantowanych, które charakteryzują się udowodnioną skutecznością kliniczną, w związku z tym odstąpiono od przeprowadzenia analizy klinicznej w tym zakresie.

Propozycje instrumentów dzielenia ryzyka

Nie dotyczy.

Ocena ekonomiczna, w tym szacunek kosztów do uzyskiwanych efektów zdrowotnych

Ocena ekonomiczna polega na oszacowaniu i zestawieniu kosztów i efektów zdrowotnych, jakie mogą wiązać się z zastosowaniem u pojedynczego pacjenta nowej terapii zamiast terapii już refundowanych.

Koszty terapii szacowane są w walucie naszego kraju, a efekty zdrowotne wyrażone są najczęściej w zyskanych latach życia (LYG, life years gained) lub w latach życia przeżytych w pełnym zdrowiu (QALY, quality adjusted life years) wskutek zastosowania terapii.

Zestawienie wartości dotyczących kosztów i efektów związanych z zastosowaniem nowej terapii i porównanie ich do kosztów i efektów terapii już refundowanych pozwala na uzyskanie odpowiedzi na pytanie, czy efekt zdrowotny uzyskany u pojedynczego pacjenta dzięki nowej terapii wiąże się z wyższym kosztem w porównaniu do terapii już refundowanych.

Uzyskane wyniki wskaźnika kosztów-efektów zdrowotnych porównuje się z tzw. progiem opłacalności, czyli wynikiem, który sygnalizuje, że przy zasobności naszego kraju (wyrażonej w PKB) maksymalny koszt nowej terapii, która ma wiązać się z uzyskaniem jednostkowego efektu zdrowotnego (1 LYG lub 1 QALY) w porównaniu do terapii już dostępnych, nie powinien przekraczać trzykrotności PKB per capita.

Aktualnie próg opłacalności wynosi 175 926 zł (3 x 58 642 zł).

Wskaźnik kosztów-efektów zdrowotnych nie szacuje i nie wyznacza wartości życia, pozwala jedynie ocenić i m. in. Na tej podstawie dokonać wyboru terapii związanej z potencjalnie najlepszym wykorzystaniem aktualnie dostępnych zasobów.

Z uwagi na charakter zlecenia, które odnosi się do organizacji opieki nad pacjentem pediatrycznym bazującej na świadczeniach i procedurach medycznych ujętych w obowiązujących wykazach świadczeń gwarantowanych, nie przeprowadzono formalnej oceny ekonomicznej.

Wskazanie czy zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 826)

Jeżeli analiza kliniczna wnioskodawcy nie zawiera randomizowanych badań klinicznych dowodzących wyższości leku nad technologiami medycznymi dotychczas refundowanymi w danym wskazaniu, to urzędowa cena zbytu leku musi być skalkulowana w taki sposób, aby koszt stosowania leku wnioskowanego do objęcia refundacją nie był wyższy niż koszt technologii medycznej o najkorzystniejszym współczynniku uzyskiwanych efektów zdrowotnych do kosztów ich uzyskania.

Nie dotyczy.

Ocena wpływu na system ochrony zdrowia, w tym wpływu na budżet płatnika publicznego

Ocena wpływu na system ochrony zdrowia składa się z dwóch istotnych części.

Po pierwsze, w analizie wpływu na budżet płatnika, pozwala na oszacowanie potencjalnych wydatków związanych z finansowaniem nowej terapii ze środków publicznych.

Szacunki dotyczące wydatków związanych z nową terapią (scenariusz „jutro”) są porównywane z tym, ile aktualnie wydajemy na leczenie danego problemu zdrowotnego (scenariusz „dziś”). Na tej podstawie możliwa jest ocena, czy nowa terapia będzie wiązać się z koniecznością przeznaczenia wyższych środków na leczenie danego problemu zdrowotnego, czy też wiąże się z uzyskaniem oszczędności w budżecie płatnika.

Ocena wpływu na budżet pozwala na stwierdzenie czy płatnik posiada odpowiednie zasoby na finansowanie danej technologii.

Ocena wpływu na system ochrony zdrowia w drugiej części odpowiada na pytanie jak decyzja o finansowaniu nowej terapii może wpłynąć na organizację udzielania świadczeń (szczególnie w kontekście dostosowania do wymogów realizacji nowej terapii) oraz na dostępność innych świadczeń opieki zdrowotnej.

Analizę wpływu na budżet przeprowadzono w celu oszacowania wydatków płatnika publicznego w przypadku podjęcia pozytywnej decyzji o finansowaniu ze środków publicznych w ramach świadczeń gwarantowanych „Pediatrycznej Pomocy Doraźnej”. W obliczeniach bazowano na doszczegółowionych przez Agencję nowych warunkach realizacji oraz zakresie świadczeń PPD, uzgodnionych z Konsultantem Krajowym w dziedzinie pediatrii.

Założenia analizy:

- perspektywa płatnika publicznego (NFZ) – w przeliczeniu na jednego świadczeniodawcę;
- horyzont czasowy: roczny;
- realizacja świadczeń w ramach PPD: całodobowo we wszystkie dni tygodnia;
- uwzględnione koszty: koszty świadczeń udzielanych w PPD, średnie godzinowe stawki wynagrodzeń personelu (lekarza i pielęgniarki), koszt infrastruktury, koszt leków i wyrobów medycznych, koszty badań laboratoryjnych, koszty badań obrazowych;
- elementy składowe kosztów PPD:
  - gotowość do udzielania świadczeń – roczny ryczałt 2,36 mln zł,
  - produkty rozliczeniowe dodatkowo finansowane:

- pakiet badań laboratoryjnych obejmujących 21 badań:
  - Wariant I – pakiet podstawowy – wykonanie min. 3 badań,
pakiet rozszerzony – wykonanie min. 5 badań;
  - Wariant II – wymagane wykonanie min. 3 badań, do obliczeń dla tego wariantu przyjęto wykonanie 10 badań;
- pakiet badań obrazowych obejmujący 5 badań.

Roczny szacowany koszt produktów rozliczeniowych dodatkowo finansowanych z ujęciem wariantu I to 42,55 tys. zł, wariantu II to 57,81 tys. zł.

Analizę oparto o dane za rok 2021, dla podmiotów spełniających poniższe warunki:

- głównym organem założycielskim podmiotu jest wojewoda, starosta bądź burmistrz,
- funkcjonowanie przez 12 miesięcy w 2021 roku,
- realizacja mniej niż 500 świadczeń w roku 2021.

Całkowite wydatki płatnika publicznego w przedmiotowym zakresie w skali kraju uzależnione będą od liczby świadczeniodawców, którzy przystąpią do realizacji świadczeń w ramach PPD. Roczny koszt funkcjonowania Pediatrycznej Pomocy Doraźnej u jednego świadczeniodawcy szacuje się na około:

- 2,16 mln zł w wariantcie I, na co składają się:
  - zwiększenie wydatków płatnika publicznego o kwotę 2,40 mln zł z tytułu funkcjonowania PPD,
  - zmniejszenie wydatków o 237 tys. zł z tytułu realizacji świadczeń w ramach PPD, na rzecz pacjentów, którzy byli dotychczas hospitalizowani w przekształcanym oddziale pediatrycznym w ramach pobytów trwających 0–1 dni;
- 2,18 mln zł w wariantcie II, na co składają się:
  - zwiększenie wydatków płatnika publicznego o kwotę 2,41 mln zł z tytułu funkcjonowania PPD
  - zmniejszenie wydatków o 237 tys. zł z tytułu realizacji świadczeń w ramach PPD, na rzecz pacjentów, którzy byli dotychczas hospitalizowani w przekształcanym oddziale pediatrycznym, w ramach pobytów trwających 0–1 dni.

Jednocześnie należy mieć na względzie, że wydatki na leczenie pacjentów dotychczas hospitalizowanych co najmniej 2 dni w przekształcanym oddziale, którzy zostaną przekazani do oddziału pediatrycznego w innym szpitalu, będą nadal ponoszone przez Płatnika. Ich wartość szacuje się na 1,73 mln zł rocznie.

Ograniczenia

Stwierdzono następujące ograniczenia w stosunku do powyższego oszacowania:

- brak możliwości oszacowania całkowitego wpływu na budżet płatnika ze względu na nieznaną liczbę świadczeniodawców, którzy będą realizować świadczenia w ramach PPD;
- oszacowanie kosztów funkcjonowania PPD w części przypadającej na produkty rozliczeniowe dodatkowo finansowane opiera się na uśrednionym koszcie pakietu laboratoryjnego i obrazowego (brak możliwości ustalenia liczby pacjentów, którym zostaną wykonane procedury z poszczególnych pakietów).

Stanowisko NFZ w sprawie skutków finansowych dla systemu ochrony zdrowia

Prezes NFZ wskazał, że w sytuacji zakwalifikowania wnioskowanego zakresu świadczeń „Pediatricznej pomocy doraźnej” jako świadczenia gwarantowanego z zakresu leczenia szpitalnego skutek finansowy dla systemu ochrony zdrowia w chwili obecnej nie jest możliwy do oszacowania.

Uwagi do proponowanego instrumentu dzielenia ryzyka

Nie dotyczy.

Uwagi do opisu świadczenia

W toku konsultacji uzyskano 16 opinii eksperckich dotyczących przedmiotowego świadczenia, w tym dwie opinie ekspertów klinicznych oraz 14 opinii dyrektorów poszczególnych Oddziałów Wojewódzkich Narodowego Funduszu Zdrowia.

Eksperti wyrazili pozytywną opinię co do wnioskowanej organizacji opieki doraźnej na rzecz dzieci i warunków realizacji świadczenia „Pediatria Pomoc Doraźna”. Zwrócili jednak uwagę na konieczność wprowadzenia zmian w zakresie wykonywanych świadczeń wnioskując m.in.za:

- usunięciem z wykazu: części badań laboratoryjnych (m.in. ferrytyna, TSH, żelazo, magnez całkowity, gamma glutamylotranspeptydaza, odczyn opadania krwinek czerwonych); rozszerzeniem zakresu świadczenia o: badania laboratoryjne (tj. m.in. prokalcytonina, bilirubina całkowita, test combo, czas kaolinowo-kefalinowy, znormalizowany czas protrombinowy, grupa krwi, amylaza, kinaza keratynowa, dehydrogenaza mleczanowa, szybki test antygenowy), procedury interwencyjne (m.in. płukanie żołądka, wlew doodbytniczy roztworu diwodorofosforanu sodu i fosforanu sodu, tlenoterapię) i badania obrazowe (tomografię głowy);
- zapewnieniem 2 lub więcej łóżek (2-4 łóżek);
- doszczegółowieniem wymagań względem personelu medycznego:
  - lekarza medycyny rodzinnej – poprzez wprowadzenie warunku posiadania doświadczenia w leczeniu dzieci lub odbycie szkolenia w zakresie postępowania w stanach nagłych u dzieci (opinia Konsultanta Krajowego w dziedzinie pediatrii);
  - lekarza w trakcie specjalizacji w dziedzinie pediatrii – poprzez dodanie kryterium ukończenia co najmniej 2. roku specjalizacji, odbycie przez ww. lekarza co najmniej 12-miesięcznego szkolenia specjalizacyjnego, w tym co najmniej 8-tygodniowego na SOR lub posiadanie zgody na pracę w PPD od kierownika specjalizacji;
- usunięciem z wyposażenia w sprzęt i aparaturę medyczną – wymogu posiadania inkubatora w PPD;
- doprecyzowaniem w zakresie organizacji i dostępność świadczeń PPD – maksymalnego czasu pobytu pacjenta w PPD oraz czasu dostępu do wyników badań laboratoryjnych od momentu pobrania.

Uwzględniając otrzymane od ekspertów klinicznych oraz dyrektorów OW NFZ uwagi i sugestie dotyczące wnioskowanego zakresu świadczeń, Agencja we współpracy z Konsultantem Krajowym w dziedzinie pediatrii, doprecyzowała warunki realizacji oraz zakres świadczeń PPD (tabela 1 i 2 Raportu Analitycznego Agencji (RAA)). Wprowadzone zmiany dotyczyły w szczególności: wymagań formalnych (dot. liczby łóżek), personelu medycznego (dodano kryteria dla lekarza w trakcie specjalizacji), wyposażenia w sprzęt i aparaturę medyczną (dodano pięć nowych pozycji w tym analizator parametrów krytycznych (15-parametrowy)), organizacji udzielania świadczeń, a także w zakresie procedur interwencyjnych, badań obrazowych i badań laboratoryjnych. liczby łóżek), personelu medycznego (dodano kryteria dla lekarza w trakcie specjalizacji), wyposażenia w sprzęt i aparaturę medyczną [dodano pięć nowych pozycji, w tym analizator parametrów krytycznych (15-

parametrowy]], organizacji udzielania świadczeń, a także w zakresie procedur interwencyjnych, badań obrazowych i badań laboratoryjnych.

Omówienie wszystkich opinii uzyskanych w toku konsultacji oraz doprecyzowanie propozycji warunków realizacji i zakresu świadczeń udzielanych w ramach PPD ujęto RAA nr WS.422.14.2023. Omówienie wszystkich opinii uzyskanych w toku konsultacji oraz doprecyzowanie warunków realizacji i zakresu świadczeń udzielanych w ramach PPD ujęto w RAA nr WS.422.14.2023.

W ocenie Rady Przejrzystości istnieje konieczność przygotowania przez Konsultantów Krajowych ścieżek postępowania pielęgniarsko-lekarskiego, w której wskazane będą objawy kwalifikujące pacjenta do postępowania terapeutycznego realizowanego przez lekarza oraz kwalifikujące do postępowania terapeutycznego realizowanego przez pielęgniarkę, a także opisanie sytuacji, w których doradztwo i poradnictwo będzie administrowane przez pielęgniarkę, a kiedy przez lekarza.

Omówienie rozwiązań proponowanych w analizie racjonalizacyjnej

Przedmiotem analizy racjonalizacyjnej jest identyfikacja mechanizmu, którego wprowadzenie spowoduje uwolnienie środków publicznych w wysokości odpowiadającej co najmniej wzrostowi kosztów wynikającemu z podjęcia pozytywnej decyzji o refundacji wnioskowanej technologii medycznej.

Analiza racjonalizacyjna jest przedkładana, jeżeli analiza wpływu na budżet podmiotu zobowiązanego do finansowania świadczeń ze środków publicznych wykazuje wzrost kosztów refundacji.

Nie dotyczy.

Omówienie rekomendacji wydawanych w odniesieniu do ocenianej technologii

Proponowana forma organizacji opieki bazuje na świadczeniach i procedurach medycznych ujętych w obowiązujących wykazach świadczeń gwarantowanych, które charakteryzują się udowodnioną skutecznością kliniczną, w związku z tym odstąpiono od przeglądu wytycznych klinicznych oraz rozwiązań organizacyjnych w innych krajach.

Podstawa przygotowania rekomendacji

Rekomendacja została przygotowana na podstawie zlecenia z 23 marca 2023 r. Ministra Zdrowia (znak pisma DLG.742.17.2023) w sprawie zasadności zakwalifikowania świadczenia „Pediatria Pomoc Doraźna” jako świadczenia gwarantowanego z zakresu leczenia szpitalnego, na podstawie art. 31c ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2022 r., poz. 2561 z późn. zm.), z uwzględnieniem raportu w sprawie oceny świadczenia opieki zdrowotnej nr: WS.422.14.2023 „Pediatria Pomoc Doraźna” – ocena zasadności kwalifikacji proponowanego zakresu świadczeń jako świadczenia gwarantowanego z zakresu leczenia szpitalnego”, zaktualizowanego w dn. 31.05.2023 r.; po uzyskaniu stanowiska Rady Przejrzystości nr Rady Przejrzystości nr 54/2023 z dnia 29 maja 2023 roku w sprawie zasadności kwalifikacji świadczenia opieki zdrowotnej „Pediatria pomoc doraźna” jako świadczenia gwarantowanego z zakresu leczenia szpitalnego

PREZES

dr n. med. Roman Topór-Mądry

/dokument podpisany elektronicznie/

Piśmiennictwo

1. Stanowisko Rady Przejrzystości nr 54/2023 z dnia 29 maja 2023 roku w sprawie zasadności kwalifikacji świadczenia opieki zdrowotnej „Pediatria pomoc doraźna” jako świadczenia gwarantowanego z zakresu leczenia szpitalnego

2. Raport w sprawie oceny świadczenia opieki zdrowotnej nr: WS.422.14.2023 „Pediatria Pomoc Doraźna” – ocena zasadności kwalifikacji proponowanego zakresu świadczeń jako świadczenia gwarantowanego z zakresu leczenia szpitalnego”; data ukończenia 25.05.2023 r., zaktualizowany 31.05.2023 r.